

Małgorzata Masalska

Czy "Satyra na leniwych chłopów"? Próba socjologicznoliterackiego opisu tekstu, Witold Kośny, "Pamiętnik Literacki" z.4 (1976) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 20/2 (64), 184

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/II/ KOCHAŃCZYK Alina: Wybrane problemy "Zazdrości i medycyny" Michała Choromańskiego. "Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska". Sectio F, vol. XXX, Lublin 1975 s. 93-109.

Autorka analizuje powieść Choromańskiego na tle międzywojennej powieści eksperymentalnej. Eksperymentem pisarskim zostaje objęta w "Zazdrości i medycynie" kompozycja powieści, będąca jakby rusztowaniem, na którym wspiera się zazdrość jako przedmiot eksperymentu. Poprzez nałożenie dwu płaszczyzn czasowych powstaje w powieści kunsztowna łamigłówka czasowa; zabieg ten podkreśla charakterystyczną dla Choromańskiego relatywność zjawisk i ich ambiwalentny charakter oraz działa, podobnie jak antropomorfizowana przyroda, w kierunku przybliżenia czytelnikowi filozofii pisarskiej. W "Zazdrości i medycynie" zawarte są liczne doświadczenia dwudziestowiecznej techniki prozatorskiej.

BP/64/27

M.Z.

/II/ KOŚNY Witold: Czy "Satyra na leniwych chłopów"? Próba socjologicznoliterackiego opisu tekstu. Tłum. z niem.: E. Konopka i Z. Kubikowska. "Pamiętnik Literacki" 1976 z. 4 s. 3-22.

Posługując się metodą socjologicznoliterackiego opisu tekstu autor bada XV-wieczną "Satyrę na leniwych chłopów", wydobywając - poprzez osadzenie utworu w kontekście całości zjawisk literackich i społecznych epoki - nowe jego sensy. Analiza prowadzi do wyodrębnienia dwóch płaszczyzn funkcjonalnych: płaszczyzny praktycznej, ujawniającej się w zarysowaniu konfliktu społecznego, i płaszczyzny ideologicznej, widocznej w konstrukcji narratora, występującego w utworze jako głosiciel idei harmonii stanowej oraz ujawniającego konflikt w obrębie stanu posiadaczy ziemskich. Tytuł powinien zatem brzmieć: "Satyra na leniwych chłopów i naiwnych panów".

BP/64/28

M.M.